میراث

تپه ۷ هزار ساله‌ای که رها شده است

مریم اطیابی
جام جم

سال‌های ۱۳۷۲ تا ۱۳۸۴ بستر و محیط فعلی تپه مافین‌آباد به بخشی از محدوده وسیع و بزرگ یک کارگاه آجرپزی تبدیل شده بود، حالا اما آپارتمان‌ها از هر طرف احاطه‌اش کرده‌اند. هر چند دیگر خبری از کارگاه آجرپزی دهه ۵۰ نیست و دیگر خاک آن برداشت نمی‌شود، اما جدول‌کشی خیابان از دل بخشی از تپه ۷ هزار ساله رد شده است.

معتادان دل‌تپه را به شکل دستکند درآورده‌اند و در جای‌جای آن سکنی دارند. حفاری‌های غیرمجاز هم که چاشنی این‌گونه تپه‌هاست. حجم انبوهی از زباله‌ها و نخاله‌های ساختمانی هم این محوطه را خفه کرده و بچه‌ها به‌راحتی روی آن جولان می‌دهند و بارش باران صورت تپه را می‌شوید تا با نمایان‌کردن خرده سفال‌ها آبرویی برای تپه بخرد و درد آن را بیرون بریزد.

این درد است که تپه مافین‌آباد اسلامشهر نرسیده به شهرک واوان ۷ هزار سال قدمت دارد و ثبت ملی است حتی اگر میراث‌فرهنگی استان تهران زحمت نصب یک تابلو و حصارکشی در اطراف آن را به خود نداده باشد.

دکتر احمد چایچی، باستان‌شناس سال ۸۴ در این تپه کاوش کرده است.

از سال ۷۲ بار دیگر پای باستان‌شناسان به این تپه و بازدیدهای میدانی آغاز شد و حتی از طرف موزه ملی هم به این تپه سرکشی کردند. به گفته دکتر چایچی این تپه به اوایل هزاره پنجم پیش از میلاد تعلق دارد. او از پیداشدن مجسمه پارتی در بازدید هیات موزه ملی خبر می‌دهد.

بخش کمی از تپه را دوره پارتی تشکیل می‌داده است. اما امروز در آذر ۹۹ در وضعیتی است که گویی نه خانی آمده و نه خانی رفته است! تپه‌ای به تمام معنا رها شده است.

جشنواره صنایع‌دستی فجر امسال مجازی برگزار می‌شود

جشنواره صنایع‌دستی و هنرهای سنتی چهار سالی است به جشنواره‌های فجر بهمن ماه اضافه شده و اگر قرار به برگزاری این جشنواره باشد، امسال پنجمین دوره آن برگزار خواهد شد، اما این جشنواره هم گویا همچون سایر جشنواره‌ها به‌صورت مجازی برگزار خواهد شد. این را ویدا توحدی، مدیرکل توسعه و ترویج معاونت صنایع‌دستی و هنرهای سنتی وزارت میراث‌فرهنگی می‌گوید و تاکید می‌کند که تمهیدات قابل‌توجهی به‌منظور برگزاری پنجمین جشنواره صنایع‌دستی و هنرهای سنتی فجر در بهمن ماه امسال درنظر گرفته شده است.

به گفته وی برنامه‌ریزی‌های گسترده‌ای انجام شده که از طریق نگاه متفاوت به صنایع‌دستی، می‌تواند جذابیت‌های بصری قابل‌توجهی در این رویداد که به‌صورت مجازی برگزار می‌شود، ایجاد کند. به این ترتیب که تغییر فرآیند، به‌ویژه در انتخاب اولیه آثار انجام می‌شود، اما چیدمان و داوری نهایی آثار حتمی است./ جام‌جم‌دیلی

سایت زباله اهواز در روستای صفیره از توابع غیزانیه

عکس: جام‌جم

روایتی از کارگران بلاتکلیف سایت تفکیک پسماند اهواز در صفیره

کرونا، بیکاری و مشکلات فراوان

شیوع کرونا و تعطیلی بعضی مشاغل موجب شد وضعیت کارگران سایت تفکیک پسماند اهواز مبهم‌تر از پیش شود

زینب مرزوقی
جام‌جم خوزستان

صفیره نفت دارد اما آب ندارد، طلای سیاه دارد اما طلای زرد و رفاه و هوای پاک نه. صفیره در پنج کیلومتری اهواز است؛ روستایی پرآوازه در غیزانیه؛ روستایی که بیش از آن‌که به منابع نفتی‌اش شهره باشد، به سایت زباله‌اش مشهور است؛ سایتی که محل انباشت زباله شهروندان اهوازی است....

ما پیش از این در همین روزنامه به سراغ صفیره رفته بودیم، به سراغ مزارع و نخلستان‌های خشک شده‌اش، هوای آلوده و مردمان محروم و بیکارش؛ امروز اما ناله غمگین کارگران سایت زباله ما را به سمت صفیره کشانده؛ کارگرانی که از زمان شیوع کرونا خانه‌نشین و بیکار شده‌اند و ماه‌هاست نانی بر سر سفره‌شان نبرده‌اند؛ حدود ۱۰۰ کارگر که حاضر بودند برای کسب روزی حلال خود را هر روز به دل انبوهی از زباله‌های چرک و بدبو و پرعفونت بزنند اما از همین هم ماه‌هاست که محروم مانده‌اند؛ هم از کار و هم از درآمد ناچیزش....

صفیره برای اهوازی‌ها نام آشنایی است، بیش از آنچه فکرش را بکنید. تنها یکی از دلایل معروفیت‌اش سایت زباله بزرگی است که روزانه بخش قابل توجهی دود و آلودگی روانه آسمان شهر می‌کند. اما مدتی است لابه‌لای این غبار آلوده، ناله‌های غمگینی هم به هوا برمی‌خیزد؛ ناله‌های کارکنان زن سایت پسماند که چند ماهی است خانه‌نشین شده‌اند و با وجود تنگدستی، حقوقی دریافت نکرده‌اند.

زنان کارگر سایت پسماند اهواز در سال ۹۱ برای تفکیک دستی پسماند از طریق نهادهای حمایتی این شهر، با وجود سختی و فرسایشی بودن کار تفکیک دستی، به عنوان نیروی حجمی پیمانکار وارد سایت می‌شوند. تقریبا همزمان با ورود آنها به بخش پسماند، سایت به پیمانکاران بخش خصوصی سپرده می‌شود و حکایت دردآلود این قهرمانان بی‌نشان نیز با پیمانکاری شدن سایت تفکیک پسماند آغاز می‌شود، طوری که با هر بار روی کار آمدن پیمانکار جدید، زخم تازه‌ای بر زندگی این کارگران شریف می‌نشیند.

مطالباتی که روی هم انباشته شده

مطالبات کارگران سایت تفکیک پسماند کلانشهر اهواز از یکی از این پیمانکاران یک سال عیدی و سنوات، سه ماه حقوق و دو ماه بیمه، از یکی دیگر از پیمانکاران یک‌سال سنوات و بیمه بعضی از روزهای سال است.

همچنین یکی دیگر از پیمانکاران به‌دلیل نداشتن قرارداد با سازمان پسماند، شش ماه بیمه این کارگران را پرداخت نکرده و با حکم دادگاه تنها به تعدادی از کارگران حقوق معوق‌شان را پرداخت کرده است.

شیوع کرونا و خانه‌نشینی کارگران

گفتنی است شیوع کرونا همزمان با روی کار آمدن آخرین پیمانکار بود و تعطیلی کار به‌دلیل شیوع کووید-۱۹ و آتش‌سوزی‌های مکرر سایت پسماند، بهانه‌ای برای عدم پرداخت بیمه و حقوق کارگران توسط پیمانکار و خانه‌نشینی پنج‌ماهه کارگران می‌شود؛ طوری که کارگران می‌گویند از فروردین تا امروز تنها دو ماه مشغول به کار بوده‌اند.

از سوی دیگر به‌دلیل خانه‌نشینی کارگران هیچ‌گونه بیمه و حقوقی به آنها تعلق نمی‌گیرد و همین امر سبب شده که حتی از بیمه بیکاری آسیب‌دیدگان از کرونا، محروم بمانند. موضِع پسماند در مقابل بی‌تعهدی‌های انجام شده نسبت به کارگران و شفاف کردن امر، به‌رغم تماس‌های مکرر خبرنگار جام‌جم هنوز روشن نیست و تاکنون هیچ‌گونه پاسخی از سوی این سازمان دریافت نشده‌است، چراکه یک مقام آگاه نزدیک به مدیرعامل سابق سازمان پسماند معتقد است کارگران سایت تفکیک نیروی حجمی پیمانکار هستند و تنها فهرست اسامی کارگران را با ذکر شرط عدم اخراج این کارگران در اختیار پیمانکار می‌گذارد.

امرار معاش با کمک‌های مومنانه

فریبا خدادادی، یکی از زنان کارگر سایت تفکیک پسماند از رنج این روزهایشان می‌گوید؛ از این‌که فرزندان بسیاری از این کارگران تنها یک وعده غذا می‌خورند و عده‌ای دیگر برای سیر کردن شکم فرزندان‌شان به خانه پدران‌شان پناه می‌برند.

همسر خدادادی فلج است و خانه‌نشین، برای همین فریبا از سال ۹۱ مجبور به کار در سایت پسماند شده تا به قول خودش از میان انبوه زباله‌ها لقمه‌نان حلالی به شرافت در آورده و جلوی کودکانش بگذارد. اما چند ماهی است که هیچ‌گونه منبع درآمدی ندارد و خرج زندگی‌اش را از طریق کمک‌های مومنانه مردم می‌گذراند: فعلا یکی از خیرین با کمک‌های مردمی برایم یک دستگاه سبزی خردکن خریده تا از این طریق بتوانم امرار معاش کنم. کاری کرده‌اند که به مرگ گرفته تا به تب راضی شویم.

اینها را می‌گوید و درباره آخرین روند پیگیری مطالباتشان ادامه می‌دهد: هیچ‌کس پاسخ درستی به ما نمی‌دهد و با این استدلال که ما زیر نظر پیمانکار هستیم و پیمانکار باید مطالبات‌مان را پرداخت کند، از پاسخ قانع‌کننده به ما می‌گریزند.

سلامات یکی دیگر از زنانِ کارگر سایت تفکیک پسماند می‌گوید میزان حقوق دریافتی‌شان، ماهانه یک میلیون و ۴۰۰ تا یک‌میلیون و ۸۰۰هزار تومان، بسته به خواست هر پیمانکار متغیر بود.

حقوقی کمتر از دو میلیون‌تومان برای کاری سخت و پرخطر در میان انبوه زباله‌های عفونی و غیرعفونی که هر بار سلامت یکی از کارگران را به خطر می‌اندازد، مثل سال گذشته که در خلال تفکیک پسماند، یک سوزن عفونی وارد دست یکی از کارگران شد و ۴۲ روز در بیمارستان بستری شد و البته بخیر گذشت.

سلامات یک بار هم به مسؤولان نامه می‌نویسد و آنها را این‌گونه خطاب قرار می‌دهد: «آیا کسی در طول مدت این تعطیلی‌ها با خود اندیشیده که چگونه این زن‌ها از پس مخارج زندگی‌شان برمی‌آیند؟»

باید زیر چتر شهرداری باشند

محمدرضا ایزدی، رئیس کمیسیون تحقیق و تفحص شورای شهر اهواز از این به ما گفته بود مدیریت درستی برای ساماندهی وضعیت کارگران سایت پسماند کلانشهر اهواز صورت نمی‌گیرد و اختلاف میان پیمانکار و کارفرما موجب از دست رفتن حق و حقوق این کارگران شده‌است.

او همچنین گفته بود این کارگران باید به عنوان نیروی انسانی شهرداری اهواز شناخته شوند تا در صورت تعطیلی کار به دلایل مختلف مانند آتش‌سوزی و سایر اتفاقات دیگر، بیمه و حقوق شامل حالشان شود.

بی‌اطلاع هستم

سراغ فتحا... حاجتی، رئیس کمیسیون خدمات شهری می‌رویم تا بدانیم چه کسی باید پاسخگوی حق و حقوق این کارگران و بلاتکلیفی و خانه‌نشینی آنها باشد.

حاجتی درباره وضعیت تعدیل کارگران و طرح کمیسیون تحقیق و تفحص شورای شهر مبنی بر خارج شدن کارگران از حالت پیمانکاری و ادغام این کارگران با سایر کارگران شهرداری کلانشهر اهواز به ما می‌گوید: اطلاعی از این وضعیت ندارم و تا جایی که می‌دانم با آمدن پیمانکار جدید، تکلیف این کارگران روشن می‌شود.

به گفته او، همچنین کارگران دیگری هم هستند که هیچ مجوزی برای خروج از حالت پیمانکاری آنها در دست نیست و کسی تکلیف‌شان را مشخص نمی‌کند.

طبق گفته‌های رئیس کمیسیون شورای شهر، بازگشت به کار کارگران سایت تفکیک پسماند مشروط به برنده شدن یکی از پیمانکاران در مزایده است و تا زمان تعیین پیمانکار جدید، کارگران همچنان باید به خانه‌نشینی اجباری ادامه دهند

کارگران فعلا به خانه‌نشینی ادامه دهند

محمدرضا ایزدی، رئیس کمیسیون تحقیق و تفحص شورای شهر اهواز در گفت‌وگو با جام‌جم درباره آخرین وضعیت این کارگران می‌گوید چند روز گذشته جلسه‌ای با نمایندگان کارگران، مدیرعامل سازمان پسماند و پیمانکار پیشین برگزار شد و خروجی این جلسه تعهد پیمانکار پیشین سایت برای پرداخت مطالبات کارگران بود.

رئیس کمیسیون تحقیق و تفحص شورای شهر اهواز با اشاره به تعطیلی کارخانه برای اورهال و تعمیرات، ادامه می‌دهد: مدیرعامل سازمان می‌گوید پس از انجام تعمیرات، کارگران بازگشت به کار می‌شوند و هیچ‌کس قصد اخراج کارگران را ندارد؛ چراکه این کارگران سابقه کار در چنین محیطی دارند.

او درباره شایعه مزایده کارخانه تفکیک هم می‌گوید: کارخانه تفکیک پسماند یک‌بار به مزایده گذاشته شد اما مزایده به سرانجام نرسید. قرار بر این شد مجددا کارخانه به مزایده گذاشته شود تا یک پیمانکار جدید کار را به عهده بگیرد و پس از انجام تعمیرات کار از سر گرفته شود.

طبق گفته‌های رئیس کمیسیون شورای شهر، بازگشت به کار کارگران سایت تفکیک پسماند مشروط به برنده شدن یکی از پیمانکاران در مزایده است و تا زمان تعیین پیمانکار جدید، کارگران همچنان باید به خانه‌نشینی اجباری ادامه دهند. آنچه آینده کارگران را مبهم‌تر می‌کند این است که همچنان کارگران سایت پسماند به عنوان نیروهای حجمی پیمانکار باقی خواهند ماند و پاسخگو نبودن مسؤولان شهرداری کلانشهر اهواز در رابطه با این موضوع است.

طراح: بیژن گورانی

جدول شماره ۵۸۱۷

جدول عادی

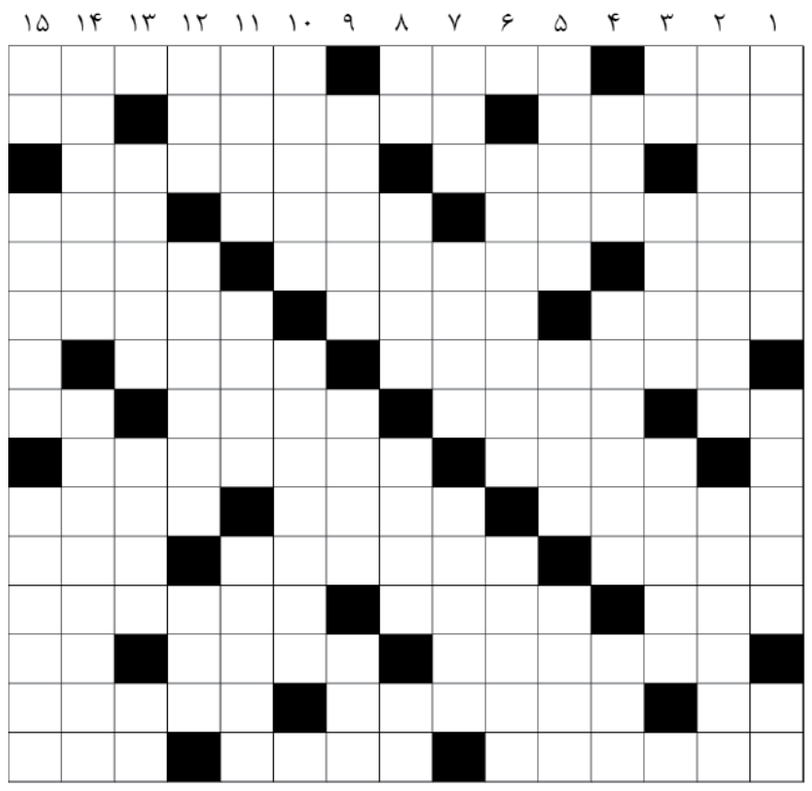

افقی: ۱) از خط‌های زیبای اسلامی- بی‌حرکتی- قورت دادن ۲) خطاب مردان ترکیه- قیامت- آقای آلمانی ۳) مساوی- علم استدلال- تایر خودرو ۴) برچسب قیمت- نامی دخترانه- به دریا می‌ریزد ۵) رشد- قسط‌بندی شده- قرار داده‌شده ۶) پایتخت بنگلادش- پوشیده و پنهان- جهادگر راه خدا ۷) شومینه- قیمت نامطلوب ۸) عدد ماه- طول معینی از زمان- شاعر آلمانی- تلخ ۹) صفحات داخلی روزنامه- توانایی ذهنی ۱۰) افزونی- رسم و سنت- اصل و نسب ۱۱) مشهور- درخواست کردن- تنبل جالیزی ۱۲) جرقه آتش- هیات وزیران- ورقه آهنی مشبک برای ساخت سقف کاذب ۱۳) کنایه از مهارت و قدرت است- از اجزای پیراهن- طاقچه بالا ۱۴) مجرای خون- آب که سربالا برود قورباغه می‌خواند!- کاخ تاریخی فرانسه ۱۵) رزمی کار فیلم خشم اژدها- سهل و ساده- نمو.

عمودی: ۱) از ارتفاعات استان یزد- شماتت- پروردگار ۲) آبزی دریایی- یاری‌کننده ۳) انبار کشتی- تأیید خارجی- شهری در فارس ۴) پهنه دشت- از انواع مسابقه‌های تیمی سرعتی- سربی‌مو ۵) سالن نمایش فیلم- ویژگی‌های شخصیتی و فرهنگی فرد- دو برابر ۶) مشهورترین بنای عهد ساسانی- سراینده مثنوی ۷) واحد شمارش کاغذ- خسته و درمانده- آگاهی ۸) گرداگرد دهان- اندازه فرنگی- نماز وحشت- از حروف الفبا ۹) حرکت شدید امواج دریا- اعزام- ابزار درو کردن ۱۰) گرمابخش فصل سرما- پدر صنعت چاپ ۱۱) آفت درختی- چراگاه- صحرا ۱۲) سربلندی- تلاش کردن- خارج قسمت ۱۳) بیماری زردی- رقیق- حرف محرمانه ۱۴) روستای کوچک دورافتاده- از لوازم التحریر ۱۵) مذکر- گرفتاری و مزاحمت- موفق در انجام کاری.

جدول ویژه

افقی: ۱) دستور- شیفت- دریانورد پرتغالی که اقیانوس آرام را با کشتی درنوردید ۲) زن نافرمان- رسیدگی به کاری و سامان دادن به آن- طرف ۳) حیوان وحشی- سرشماری- خداوندی ۴) از طوایف کرد ایران- سرگرمی آموزنده- اجاره‌بها ۵) ابزاری برای سوراخ کردن- موزون- ورودی ۶) بخشندگان- رواج‌دهنده- زبانی از خانواده زبان‌های هندواروپایی ۷) خدابیامرز- بخش خارجی هر چیز ۸) من و شما- بندری در غرب سیبری- همدم- F ۹) پسر گودرز- موزه قدیمی سن‌پترزبورگ ۱۰) مشابهت- غرور- شهری در استان اردبیل ۱۱) از اجزای دستگاه گوارش- کارگزاری- پاسخ مثبت ۱۲) ترمیم پارگی پارچه- قشون- دریاچه طبیعی سوادکوه ۱۳) فیلمی ساخته مجید مجیدی- ماه یازدهم- عظمت ۱۴) استفراغ- کروموزم غیرجنسی که در هسته سلول وجود دارد- جد مادری حضرت سلیمان(ع) ۱۵) مسافر پیاده- مخزن آب مسافرتی- زمان معین.

عمودی: ۱) هریک از ساختمان‌های درون‌سلول- پیاپی- فرورفته ۲) راهبه آلبانیایی و برنده جایزه صلح نوبل- شهری در استان قم ۳) قطره- دروازه بدن- گازی رادیواکتیو ۴) عاشق رودابه- چرب‌زبانی- حیوان پیشانی سفید! ۵) فراوان- شیر درنده- ستاره ۶) اعتقاد به عالم ارواح- رفوزه ۷) دریا- خش تصویر ویدئویی- جریان سیل‌آسای رودخانه ۸) تپه کوچک- تعصب خشک داشتن- هم‌نام- قورباغه ۹) داربست درخت انگور- شهری در ترکیه- این علامت صدای نُت را نیم‌پرده پایین می‌آورد ۱۰) بدبخت- نویسنده فرانسوی اثر عروسی فیگارو ۱۱) از علوم فقهی- جسمی- واحد غیررسمی پول ایران ۱۲) لرزانک- شبیه بودن- خودروی فرانسوی ۱۳) بی‌ریا- پیشوا- گریز حیوان ۱۴) شهر تاریخی و صنعتی هلند- وضعیت عادی ۱۵) مذکر- رشته‌هایی از پوست گیاه- هریک از نمک‌های اسید نیتریک.

حل جدول عادی شماره ۵۸۱۶

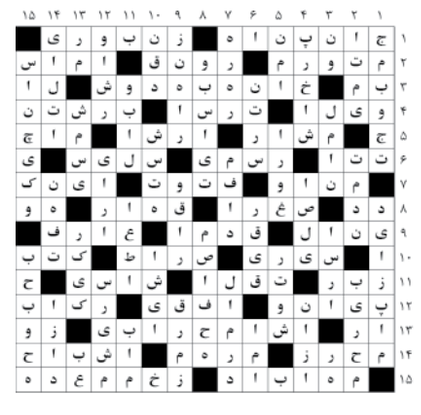

حل جدول ویژه شماره ۵۸۱۶

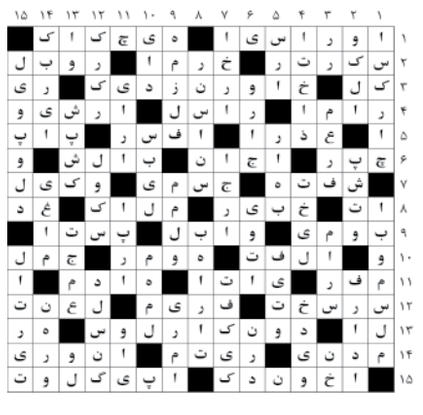

حال میراث گلستان خوب می‌شود

ثبت جهانی دیوار بزرگ گرگان، آزادسازی حریم تپه باستانی بازگیر مینودشت و آزادسازی حریم میراث جهانی گنبدقابوس از جمله مواردی بود که معاون میراث فرهنگی کشور در سفر به استان گلستان درباره آنها با مسؤولان استانی گفت‌وگو کرد.

«حریم تپه باستانی بازگیر مینودشت با تخصیص اعتبار برای خرید واحدهای ساکن در پیرامون این محوطه تاریخی ۶ هزارساله آزاد می‌شود.» این وعده‌ای بود که معاون میراث فرهنگی وزارتخانه میراث فرهنگی در سفر خود به گلستان به مردم این استان داد.

محمدحسن طالبیان گفت: در یک ماه آینده باید طرح جابه‌جایی افراد ساکن روی تپه تاریخی بازگیر شهرستان مینودشت تهیه شود و پیش‌شرط انجام این کار، تأمین یک قطعه زمین مناسب توسط بنیاد مسکن استان با هماهنگی فرمانداری و بخشداری مینودشت برای جابه‌جایی این واحدهای مسکونی است.

وی این را هم گفت که بعد از آزادسازی این محوطه، تبدیل آن به سایت موزه روباز و منطقه گردشگری در دستور کار قرار خواهد گرفت.

در مجموع ۲۱ پلاک ثبتی در محوطه و تپه باستانی بازگیر وجود دارد که باید از محوطه باستانی منتقل شوند. معاون میراث‌فرهنگی وزارت میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی همچنین از حمایت همه‌جانبه این وزارتخانه برای آزادسازی حریم گنبدقابوس به‌عنوان بلندترین برج آجری جهان و ثبت‌شده در فهرست آثار یونسکو خبر داد و گفت: تاکنون اقدامات خوبی برای آزادسازی حریم این بنای تاریخی و محوطه‌سازی آن با همراهی مدیران دستگاه‌های اجرایی و خدماتی گنبدکاووس انجام شده و این روند کماکان ادامه دارد. همچنین طرح محوطه‌سازی در این پایگاه جهانی در حال اجراست که می‌تواند با همراهی شهرداری گنبدکاووس مبلمان و سامان‌دهی کامل شود.

معاون میراث‌فرهنگی تصریح کرد: مجموعه‌هایی که در اطراف میراث جهانی گنبد قابوس وجود دارد می‌تواند با سرمایه‌گذاری بخش خصوصی، به‌عنوان پیوست به این طرح الحاق شود و زمینه جذب بیش‌ازپیش گردشگر را فراهم سازد.